Altijd Antwerpen Ia

Geert D'Hulster

Grote Vriendelijke Reus

FOTO JORIS HERREGODS

Geert, ik denk dat ik nieuws heb... Ruim twintig jaar lang kreeg ik als eindredacteur elke week uit Niel wel een of meer telefoontjes die met dat ene zinnetje begonnen. Haast altijd gevolgd door een tweede zinnetje "Maar, ik stoor je toch niet, hé."

Want Paul Van Roy was niet alleen een nieuwsjager, hij was ook een absolute gentleman, voor wie beleefdheid, respect en waardigheid geen holle woorden waren. In de loop der jaren bouwden we een fijne relatie op. Paul deed zijn job als gemeentelijk correspondent zó graag, dat zijn enthousiasme aanstekelijk werkte. Wanneer er een artikel van hem een mooie plaats in de krant had gekregen, volgde er vaak een welgemeend bedankje.

Niet omdat Pauls ijdelheid hierdoor werd gestreeld, maar omdat hij zijn geliefde Niel toch maar weer eens in the picture had kunnen zetten. Schrijven voor de Gazet, was Pauls lange leven. Al sinds 1949. Daarin gesteund door zijn echtgenote Régine, die net als Paul het reilen en zeilen van de Rupelgemeente van heel nabij volgde. Wat een duo!

Toen Régine me vorige week het slechte nieuws vertelde, zei ze me tussen neus en lippen dat Paul vanop zijn ziekbed in stilte hoopte dat een laatste stukje van hem de krant alsnog zou halen en dat ze elke dag opnieuw voor hem de regiokolommen moest uitvlooien op zoek naar het verlossende signaal. Ik heb Paul diezelfde dag nog even aan de lijn gehad. Het was een kort, ontroerend gesprek, waarin Paul mij, mijn directe collega's en de redactieleiding bedankte voor het voorrecht dat hij al die jaren voor de Gazet had mogen schrijven. Wat kan je daar nog op antwoorden?

Paul kende werkelijk iedereen in Niel. Toen ik enkele jaren geleden burgemeester Tom De Vries aan de lijn had en hem vroeg hoe de samenwerking met Paul verliep, was die een en al lof. "Geweldige man, geweldige correspondent! Ik mag dan wel burgemeester van Niel zijn, Paul weet de meeste nieuwtjes lang voor ze mij hebben bereikt."

Pauls gedrevenheid kende geen grenzen. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat praatte hij met zijn mede-Nielenaars, ging hij naar persmomenten of voorstellingen in de hoop er wat nieuws te kunnen sprokkelen. En als het ergens gebrand had of er was een huis dat waterschade had opgelopen, dan volstond één telefoontje. "Geert, je kan op mij rekenen. Ik ga direct eens kijken."

Paul had wel een heel eigen taalgebruik. Zo durfden er weleens woorden als 'warempel' of 'verduiveld' in zijn teksten sluipen. Paul mocht dat, we wisten immers heel goed wat hij daarmee bedoelde.

Mijn mooiste gesprekken met Paul gingen over sport. Bescheiden als hij was, informeerde hij ook altijd eerst naar andermans carrière, voor hij iets over zijn eigen exploten losliet. Ook al stonden we allemaal zwaar in zijn schaduw. Paul was, mede door zijn rijzige gestalte die hij zijn hele leven wist te behouden, een fenomenaal basketter, die tegen de beste spelers in binnen- en buitenland zijn mannetje kon staan. In verband hiermee nog deze anekdote. Toen een GvA-collega op de Olympische Spelen een praatje sloeg met de legendarische Nederlandse sportverslaggever Mart Smeets, vroeg die laatste op een gegeven moment of onze collega soms wist hoe het Paul Van Roy verging. "Wat een handen, had die Paul zeg. Echte kolenschoppen!"

Ik ga Paul missen. Zijn tomeloze inzet, zijn onvoorwaardelijke trouw aan de krant, zijn gemeende dankbaarheid, zijn eerlijkheid en zijn innemende persoonlijkheid zullen me voor altijd bijblijven.

High five, makker...

ANTWERPEN

De boeiende geschiedenis van de (nu omstreden) Vlaaikensgang

FOTO PATRICK DE ROO

Het is hommeles in de Vlaaikensgang, het pittoreske straatje dat de Oude Koornmarkt verbindt met de Pelgrimstraat en de Hoogstraat. Een nieuwe eigenaar houdt de toegangspoort in de Hoogstraat gesloten. Andere buren starten op hun beurt met een petitie om de doorgang open te houden. Wie aan het langste eind zal trekken, is nog niet duidelijk. Maar wat maakt dit schilderachtige straatje eigenlijk zo bijzonder? De gemiddelde toerist kan het u waarschijnlijk beter vertellen dan de doorsnee Antwerpenaar. Precies om die reden liet uw krant zich op sleeptouw nemen door stadsgids Carolien Krijnen.

De zwarte randen onder de witte kalkgevels kwamen er voor de hygiëne.

FOTO PATRICK DE ROO

"Het zijn inderdaad vooral toeristen die de Vlaaikensgang ontdekken. Een groot deel van de Antwerpenaren is hier nog nooit geweest", zegt Carolien Krijnen, die tijdens haar historische stadswandelingen deelnemers steevast door het straatje loodst. "In normale tijden zouden verschillende groepen met gids hier aan het wandelen zijn." Maar corona besliste daar anders over: we zijn nagenoeg alleen. Alleen het personeel van restaurant 't Hofke en van aanpalend sushirestaurant Zaowang zijn druk in de weer. Zo kunnen we rustig wegglijden in de tijd. Helemaal terug naar midden vijftiende eeuw, toen er van de Vlaaikensgang – vroeger de Vlaeykensgang – nog geen sprake was.

FOTO PATRICK DE ROO

Carolien Krijnen
Stadsgids

"Geen haar had het gescheeld, of het was hier een grote parking geworden."

"In die periode was hier alleen een herberg, ter hoogte van de ingang van de Oude Koornmarkt, op de plaats waar de gang vandaag breder wordt", vertelt Krijnen. "De waard van het café was Niklaas Rockox. De grootvader van de bekende Niklaas Rockox, burgemeester en vriend van Rubens."

De Vlaaikensgang zelf werd ruim honderd jaar later aangelegd, in 1591. Het steegje werd een aaneenschakeling van achterhuisjes, kelders en brandgangen. Van de typische, karakteristieke kasseien was toen nog geen sprake. "De Vlaaikensgang was in het begin gewoon een zandweg. Kasseien werden hier pas aangelegd in de negentiende eeuw. Aangenaam wonen zal het hier in die tijd niet geweest zijn", weet Krijnen. "Dit straatje was een opvangcentrum voor gelukszoekers die in Antwerpen een beter leven najoegen. Onze stad bevond zich toen in haar Gouden Eeuw."

Kalk en teer

En dan vertelt de stadsgids haar favoriete weetje. "Een van de huisjes bevat nog een originele sleutelgoot. Zo'n goot zorgde ervoor dat mensen in het donker, of in beschonken toestand, hun sleutel alsnog makkelijk in het sleutelgat konden laten glijden. Sommigen – vooral Nederlandse toeristen – zien daar vandaag het nut nog wel van in", zegt ze lachend. "Dit is een van de enige huisjes in Antwerpen waar je nog zo'n sleutelgoot terugvindt."

Naast gelukzoekers werd de Vlaaikensgang in de zestiende en

MOSSELEN
...niet zómaar onze
SPECIALITEIT !
DE ENGEL
Restaurant
Langestraat 12 - 2240 Zandhoven
T. 03 484 56 86 - 03 484 34 28
www.deengel.be

Van sukkelaarsstraatje naar hotspot

zeventiende eeuw ook bewoond door schoenmakers. "Zij waren voor hun werk afhankelijk van licht. Maar licht was in die tijd schaars. Er was nog geen elektriciteit en kaarsen waren duur en gevaarlijk omdat de huizen veel hout bevatten. En dus klusten heel wat schoenmakers die in dit straatje woonden bij: ze luidden de noodklokken van de kathedraal bij gevaar, bijvoorbeeld wanneer er een brand was uitgebroken."

Vandaag telt de Vlaaikensgang geen schoenmakers meer. Wel drie restaurants, waaronder het exclusieve restaurant Sir Anthony Van Dyck. "En 't Hofke, een van mijn favoriete lunchplekjes", zegt Krijnen. "De horeca doet dit straatje echt leven. Dat vind ik fantastisch. Daarnaast wonen hier natuurlijk nog een aantal mensen. En ik herinner me dat vroeger, toen er tijdens de zomermaanden geregeld beiaardconcerten werden gegeven in de kathedraal, mensen hier kwamen zitten om in stilte te genieten van de muziek terwijl het elders in de stad over de koppen lopen was. Je hebt van hieruit ook een prachtig zicht op de kathedraal. Jammer dat ze nu in de stellingen staat."

Parking

Na vele tientallen bezoeken is stadsgids Carolien Krijnen de Vlaaikensgang nog altijd niet beu gezien. "Als je dit straatje niet kent, dan vind je het niet. Maar dan stap je net terug in de tijd en krijg je toch een idee van hoe mensen hier vroeger geleefd moeten hebben. En dan te bedenken dat het geen haar gescheeld had, of de Vlaaikensgang was niet meer..."

Want in de jaren zestig hing het voortbestaan van de Vlaaikensgang aan een zijden draadje. "Het toenmalige stadsbestuur wilde alles platgooien en er een parking van maken. Dat kan je je toch niet inbeelden?" Het was antiquair en interieurarchitect Axel Vervoordt die het idyllische straatje redde van een betonnen ondergang. "Hij was toen amper 21. De restauratiewerken hebben hem achttien jaar gekost. Want het was hier volledig onderkomen. Vervoordt heeft hier uiteindelijk zelf een lange tijd gewoond en gewerkt. Daarop vestigden zich in de Vlaaikensgang een reeks antiekzaakjes. Maar die zijn ondertussen allemaal weer verdwenen."

Dit moet het beroemdste voordeursslot van Antwerpen zijn.
FOTO PATRICK DE ROO

Rijstvlaaikes?

Want zo gaat dat nu eenmaal. Ruim vier eeuwen aan mensen en verhalen passeerden door dit smalle straatje. "Maar er zijn amper getuigenissen van de bewoners van de Vlaaikensgang bewaard gebleven. Hier woonden de sukkelaars en die belanden niet in de geschiedenisboeken." Wat ook gissen is: waar komt nu precies de naam Vlaaikensgang vandaan? "De naam is jonger dan de gang zelf", weet Krijnen. "Er bestaan twee versies die de straatnaam verklaren. Zo zou er in het straatje een wafelhuis hebben bestaan. Een tweede versie duidt een toenmalige rijstpellerij in een aanpalend pand in de Hoogstraat aan. Van die rijst werden *rijstvlaaikes* gemaakt."

We wandelen over de hobbelige kasseien. Gevelplanten met knoestige stammen werpen hun takken van de ene naar de andere kant van het steegje. De wind ruist er gemoedelijk tussen. We passeren het vijftiende-eeuwse huis De Cluyse dat destijds door de stad werd geschonken aan de kooplieden van de Duitse Hanze. "Toeristen vervolgen zo goed als altijd hun weg richting de Pelgrimsstraat", zegt Krijnen. "Het stukje Vlaaikensgang richting de Hoogstraat, waar nu zo veel om te doen is, wordt bijna uitsluitend gebruikt door mensen uit de buurt, als doorsteek. Zeggen dat daar te veel toeristen komen en daarom de toegang willen afsluiten, is in mijn ogen *quatsch*."

ELIEN VAN WYNSBERGHE

ℹ Meer info over stadsgids Carolien Krijnen: www.antwerpconnection.com